

ваха на онѣзи, что сж достигнали въ учение до *pes plus ultra*¹⁾, но които не секога уйдисватъ съ дѣлото²⁾. На такъвъ чело-вѣкъ требуваше да ся поручи това свързано съ толкози затруднения дѣло. Но тукъ пакъ ся ражда другъ въпросъ не ю-маловаженъ отъ първиятъ, който още повече возбуждава **любопитство**. Знаяха ли Кирилъ и Методий българскиятъ или словенскиятъ языкъ? — Знаяха, отговарятъ грецкигѣ и латинскигѣ легенди и историци, тии бѣха греци (римляне, *Ρῶμαιοι*).

Най-голѣмата частъ отъ писателитѣ и почти сичкигѣ руски не ся грижаха за това слово³⁾. Извѣстно е, каквото Византийската империя бѣше не грецка империя, а истинно римска; грецка ся нарича неправилно. Сами грецитѣ (*Έλληνες*), като станаха една маса сосъ всемирната римска империя, имаха за честь да ся наричатъ римляне (*Ρῶμαιοι*). Обладателитѣ на извѣстниятъ тогава свѣтъ честиха⁴⁾ съ това име сичкигѣ побѣжденигѣ народи, освенъ еврейгѣ. Споредъ това общо правило на римската политика, сичкигѣ народи и особно сякой чело-вѣкъ, който считаше надъ себе си римскиятъ императоръ, наричаше ся и го наричаха римлянинъ (*Ρῶμαιοι*). Оче и сега по сичката Турция сжщитѣ греци наричатъ себе си римляне, което име (урумъ) имъ даватъ и самитѣ турци. Само послѣтъ какъ сѣ состави грецкото кралевство, грецитѣ, които го населяватъ, оставиха почетното римско гражданство, което досега до сега, и зеха да ся наричатъ греци (*Έλληνες*, елини).

Первото побѣдоносно вторжение⁵⁾ на българигѣ въ Восточната римска империя станало во времето на императора Анастасия Дикора, който царувалъ отъ 491 до 518 лѣто*). Тии подавиха⁶⁾ Империята. Устрашенниятъ⁷⁾ императоръ на-

1) До най-висока степень. 2) Подхождатъ за работата. 3) Наименованис. 4) Почетоха. 5) Нахлуване. 6) Смазаха, задушиха. 7) Заплашениягѣ.

*) Азъ приемамъ тая година за епоха, зачото византийскигѣ историци сж зели да споменаватъ българетѣ съ нихното имъ име, само отъ това време, но подъ името словене, оче отъ 378 лѣто, трѣбува да ся разумѣватъ българетѣ; освенъ това, споредъ изисканията на новитѣ критици, за словенски племена, или за българе, трѣбува да ся разумѣватъ и гуннитѣ и аваритѣ. Любопитнитѣ могатъ да ся увѣрятъ за това отъ сочиненията на Ю. И. Венелина, който излия яркий свѣтъ на первобитната словенска история.